

**EURA
SYDÄMESSÄ**

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022

Euran kunnan tarkastuslautakunnan kokoonpano 2021-2025

Jäsen	Varajäsen
pj Vesa-Matti Junnila	Tommi Pelkonen
vpj Anne Suominen	Ari Saarenmaa
Eija Kuusisto	Outi Kortelainen
Jukka Helin	Terhi Salonen
Pekka Simula	Sari Uoti

Tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla kuntalaissa säädetään, on tarkastuslautakunnan tehtävänä:

- 1.seurata tilintarkastajien tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurata tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
2. huolehtia siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arviointisuunnitelma ja toteutus

Tarkastuslautakunta on suorittanut arviointityön kuntalain 121§ mukaisesti perustuen arviointisuunnitelmaan. Laki edellyttää, että lautakunta antaa valtuustolle jokaiselta vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitellään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Lautakunta käsiteli vuotta 2022 kahdessatoista kokouksessa, joista neljä pidettiin vuonna 2022 ja kahdeksan vuonna 2023. Kokoukset olivat osittain hybridikokouksia, joissa osa osallistujista osallistui kokoukseen Teams-yhteydellä. Kunnan palvelutuotantoa arvioitiin lautakuntien ja muiden toimielinten esityslistoihin sekä pöytäkirjoihin perehtymällä sekä viranhaltijoita kuulemalla. Lautakunta käytti hyväkseen myös tilintarkastajan raportointia.

Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab, Päivi Rintalan toimiessa vastuullisena tilintarkastajana.

ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Talous

Kuntalain §110 mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Toimintakertomus vuodelta 2022 kuvaa kattavasti ja totuudenmukaisesti kunnan toimintaa. Tilinpäätös oli 2,8M€ alijäämäinen

Vuoden 2022 tilinpäätöksen alijäämä tuli yllätyksenä. Vielä marraskuussa toimialat kertoivat että tuloksesta on tulossa jopa ylijäämäinen.

Tarkastuslautakunnan saamien selvitysten perusteella alijäämää on kertynyt perusturvan alueella pitkin vuotta. Osaksi tilanteen yllättävyys johtuu siitä, ettei ole osattu huomioida ostoja vaan talousseuranta perustuu saapuneisiin laskuihin. Kun sitten perusturva palvelualueena loppui vuoden vaihteeseen, oli laskuja noin puolitoistakertainen määrä joulukuussa muihin kuukausiin verrattuna.

Perusturvapalvelut

Perusturvan osalta arvioitava vuosi 2022 on ollut hyvin poikkeuksellinen, koska palvelut siirtyivät hyvinvointialueen toteutettaviksi vuoden 2023 alusta.

Kerätyn haastattelutiedon mukaan arvioitavan vuoden voimavaroja veivät eniten hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvät asiat. Koska kyseessä on täysin uusi toiminta, josta kenellekään koko maassa ei ole kokemuksia, kaikki piti selvittää "tyhjän päällä". Suunnitelmat olivat vielä joulukuussakin osittain auki olosuhteista johtuen. Samaan aikaan suunnittelun kanssa voimia ja aikaa kului jatkuvaan tietojen toimittamiseen hyvinvointialueelle.

Edellä mainitut asiat huomioiden arvioitavan vuoden ehdottomasti suurin yksittäinen haaste olikin tulevaisuuden suunnitelmien tekeminen tuntematta tarkempia raameja suunniteltavista asioista. Osasta aiemmin tehdyistä ja aloitetuista suunnitelmien toteutuksista oli luovuttava, koska niitä ei voinut edistää hyvinvointialueen tultua voimaan.

Kokonaisuudessaan vuoden 2022 aikana toteutetut kehittämisprosessit toteutuivat keskimäärin hyvin, jopa erinomaisesti.

Vaikka edessä oli suuri muutos, jossa moni asia henkilöstönkin tulevaisuutta koskevissa asioissa oli auki, pystyttiin lievittämään epätietoisuuden taakkaa tarjoamalla myös ajan kuluessa saatavilla olevat tiedon muruset.

Osa kehittämistyön tuloksista oli jatkumoa jo aiemmilta vuosilta ja onnistumista mitattiin myös konkreettisilla mittareilla, esim. potilastyytyväisyys ja henkilöstötyytyväisyys paranivat ja hoitopääsyajat lyhenivät.

Positiivista huomiota ja medianäkyvyyttä saivat osakseen työkykytiimin esittelemä malli valtakunnallisessa seminaarissa. Positiivisena edistysaskeleena voidaan pitää myös Eurassa luotua fysioterapiakonsultaatiomallia, jota on tarkoitus levittää koko Satakuntaan. Se on asiakaslähtöinen, mutta

voi tietyissä tapauksissa vaikuttaa potilaan hoidon aloitusta nopeuttavasti ja itsehoitoisuutta edistävästi. Suurten muutosten keskellä tehty kehittämistyö ansaitsee kiitokset siihen osallistuneille.

Avoterveydenhuollon alalla on käytetty erilaisia mittareita toiminnan tehokkuuden, vaikuttavuuden sekä asiakastytyvyyden mittaamiseen. Tarkastuslautakunta toivoo vahvasti, että perusturvan siirtyessä hyvinvointi-alueen alaisuuteen muut palvelualueet ottaisivat nyt mallia, kuinka omaa toimintaa tulee mitata.

Tekniset palvelut

Toiminnallisten tavoitteiden arviointia

Tarkastuslautakunta vaatii, edellyttää ja määrää jälleen tänäkin vuonna teknisten palveluiden kehittämään mittareita, joilla pystytään mittaamaan asiakastytyvyyttä, vaikuttavuutta sekä tehokkuutta. Palautetta kuntalaisilta varmasti tulee, joten se tulisi dokumentoida. Tehtyjen toimien vaikuttavuus kuntalaisten hyvinvointiin tulee olla mitattavissa samoin kuin tehokkuudenkin. Selvyys pysytäänkö aikatauluissa, määrärahoissa ja onko eri projektien eteneminen suunniteltu pidemmälle kuin huomiseen asti tulisi olla jatkuvasti tarkistettavissa.

Konsernihallinto

Euran uima- ja urheiluhalli Oy

Koronaepidemian jälkeen on halliyhtiö päässyt palaamaan normaaliin.

Euran vuokratodit Oy / Kiinteistö Oy Kauttuanpuisto

Kunnan asunnonvuokrausyhtiö vaihtoi nimeään Euran Vuokratodit Oy:ksi. Yhtiön vuokrausaste on huipussaan, vapaana olevat asunnot ovat joko remontin alla tai tarpeessa. Yhtiön näkökulmasta uudisrakentamiselle on tarvetta.

JVP-Eura Oy

Viime vuonna toimitetussa vuotta 2021 koskevassa tarkastuskertomuksessa totesimme JVP-Euran puhdistustulosten parantuneen ja kunnan mainetta ja ympäristöäkin tahrinut yhtiö on kehittynyt positiivisesti millä tahansa mittarilla. Tyytyväisinä voimme todeta että entisestään tulokset ovat parantuneet ja vakiintuneet.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESIIN NOSTAMAT KEHITTÄMISKOHEET

Hankinta

Tarkastuslautakunta palaa esimerkkinä monitoimihallin hankintaan. Tarkastuslautakunta tunnistaa kyllä sen, että hallille oli ja on tarvetta ja tilausta. Kuitenkin suunnitelmallisuus oli kauniisti sanottuna puutteellista ja käytetty halli hankittiin impulsiivisesti. Hallin hankinnan jälkeen perustuksiin

ja hallin vaatimaan infraan käytettiin rahaa tarpeen mukaan ilman suunnittelua ja kokonaiskustannukset pystyttiin laskemaan vasta jälkikäteen. Samankaltainen tilanne kuin vuonna 2022 perusturvan alueella. Ostetaan välttämättömiä palveluita ja tarvikkeita tarpeeseen, mutta niiden kokonaiskustannukset tulevat esiin vasta jälkikäteen ja tässä tapauksessa yllättäen.

Sisäinen laskutus

Vuoden 2021 tarkastuskertomuksessa kiinnitimme huomiota sisäisen laskutuksen ongelmiin. Vuonna 2022 asiaan ei ole tullut parannusta. Vaikka puhutaan rahan siirtämisestä taskusta toiseen, niin kustannusten seuraamisen vuoksi on erittäin tärkeää, että tiedetään missä kustannus syntyy ja miksi. "Tasku-vertausta" käyttäen: mikäli povi-taskussa olisi reikä, niin sen huomaisi paremmin, jos tietäisi paljonko missäkin taskussa rahaa kuuluisi olla eikä pelkästään kokonaissummaa.

Ostolaskujen avaaminen julkiseksi dataksi

Tarkastuslautakunta puolsi vuosi sitten ostolaskudatan avaamista julkiseksi. Tästä on jo päätös olemassa ja tarkastuslautakunta haluaa kiittää valmistelleita viranhaltijoita sekä luottamushenkilöitä päätöksestä. Seuraamme tilannetta.

Sivistystoimi

Tarkastuslautakunta haluaa muistuttaa siitä, että mikäli palvelualueella tapahtuu paljon henkilövaihdoksia ja pitkään toimineet henkilöt vaihtuvat niin tämä tulee huomioida. Ei saa tulla uudelleen tilannetta, jossa esimerkiksi koulukuljetusten kilpailutuksessa ei olekaan käytettävissä kokeneita henkilöitä ja palveluiden laatu vaarantuu niin merkittävästi kuin vuodenvaihteessa tuli ilmi.

Euran kunnasta puuttui pitkään oppivelvollisuuskoordinaattorin tehtävästä vastaava henkilö. Ilmeisesti ei ollut kokemusta käytettävissä kun oppivelvollisuuslaki muuttui ja tällainen tärkeä toimi jäi hoitamatta.

Kiinteistöt

Kunnan omistamien vajaakäyttöisten tai tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä on jatkettu vuonna 2022. Edelleen kannustamme kunnanhallitusta sekä viranhaltijoita jatkamaan tätä työtä

On tullut ilmi että rakennusten poistoajat kirjanpidossa poikkeavat joissain tilanteissa valtuuston vahvistamasta poistosuunnitelmasta. Tällöin tulisi poikkeava poisto-aika hyväksyttävä valtuustolla. Mikäli poistosuunnitelmasta on aika ajanut ohitse tulisi poistosuunnitelma tuoda valtuuston käsittelyyn.

Taloushallinto

Taloushallinnon käytäntöihin tulisi tehdä muutoksia. Vaarallisten työvaiheiden yhdistelmiä tulee seurata; ei saa tulla tilannetta jossa sama henkilö pystyy tilaamaan palvelun sekä hyväksymään laskun. Muistiotositteet eivät vaadi hyväksymistä tällä hetkellä, mutta tulisi muuttaa käytäntöä niin, että muistiotositteen laatijan tulee saada hyväksyntä toiselta henkilöltä.

Tarkastuslautakunta tuo esiin myös sen että kun henkilö poistuu tehtävästä tulee hänen oikeutensa organisaatiossa perua. Organisaatiosta poistuneelle henkilölle on jäänyt jopa tilinkäyttöoikeus.

Talousarvion toteutumisen seurantaan tulee myös kiinnittää huomiota. Talousarvio ei ole mikään noin suurin piirtein arvio vaan sitova budjetti, jossa pysymiseen tulee kiinnittää enemmän huomiota. Tarkastuslautakunta kokee että lisämäärärahaesitykset ovat Euran kunnassa aivan liian arkipäiväinen toimenpide.

Luottamushenkilöt

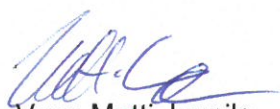
Tarkastuslautakunta nostaa esiin sidonnaisuusrekisterin. Jokaisen luottamushenkilön, joka kuntalain 84 § mukaan on velvollinen ilmoittamaan sidonnaisuutensa, tulee sidonnaisuusilmoitus tehdä. Myös siinä tapauksessa ettei sidonnaisuuksia ole tulee rekisteriin kirjautua; muuten rekisteri näyttää ettei ilmoitusta ole annettu.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta ei tässä kertomuksessa katsonut aiheelliseksi enempää referoida tilinpäätöslukuja, vaan keskittyä enemmän tavoitteisiin ja niiden saavuttamisen arviointiin.

Euran kunta on tuottanut kuntalaisille laadukkaita palveluita myös vuonna 2022. Tarkastuslautakunta kokee Euran olevan erittäin hyvä paikka asua, työskennellä, yrittää ja elää. Kuluvan ja tulevienkin vuosien haaste on pystyä tuomaan tämä esiin myös kunnan ulkopuolisille ihmisille ja kääntää muuttoliike toiseen suuntaan.

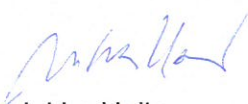
Eurassa 24.5.2023

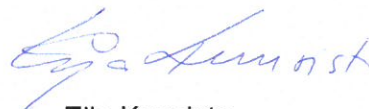
Vesa-Matti Junnila
puheenjohtaja

Anne Suominen

Jukka Helin

Eija Kuusisto

Pekka Simula